

EKSAMEN

Emnekode: SFBR1303	Emne: Årsregnskap og god regnskapsskikk revisoreksamen
Dato: 3. desember 2014	Eksamenstid: kl. 09.00 til kl. 15.00
Hjelpemidler: Revisors håndbok IFRS på norsk IFRS 16, 18 og 40 (kopier) Norges lover / særtrykk eller samlinger av lover uten kommentarer. Skattelovsamling (Jacob Jarøy eller Ole Gjems-Onstad) Rente- og annuitetstabeller Kalkulator	Faglærer: Asbjørn O. Pedersen
Eksamensoppgaven: Oppgavesettet består av 8 sider inklusiv denne forsiden. Kontroller at oppgaven er komplett før du begynner å besvare spørsmålene. Oppgavesettet består av 5 oppgaver. Alle oppgavene skal besvares. Begynn på nytt ark for hver oppgave.	
Sensurdato: 6. januar 2015 Karakterene er tilgjengelige for studenter på Studentweb senest 2 virkedager etter oppgitt sensurfrist. Følg instruksjoner gitt på: www.hiof.no/studentweb	

EKSAMEN I

ÅRSREGNSKAP OG GOD REGNSKAPSSKIKK

I henhold til rammeplan for treårig revisorutdanning av 01.12.2005.

3. desember 2014

kl. 0900 - kl. 1500

Oppgavesettet består av 7 sider, inklusive denne siden.

Tillatte hjelpemidler

- Revisors håndbok
- IFRS på Norsk
- IFRS 16, 18 og 40 (kopier)
- Norges Lover / særtrykk eller samlinger av lover uten kommentarer
- Skattelovsamling (Jacob Jarøy eller Ole Gjems-Onstad)
- Rente- og annuitetstabeller
- Kalkulator

Hvis oppgavene inneholder ufullstendige eller uklare opplysninger, må du selv ta nødvendige forutsetninger. Disse bør gå klart fram av besvarelsen.

Begynn på nytt ark for hver oppgave. Alle oppgaver skal besvares.

Besvarelsen skal ikke skrives med blyant.

Ta hensyn til skatt ved løsning av den enkelte oppgave med mindre det spesifikt fremgår av oppgaven at du skal se bort fra skatt.

Oppgave 1 (arbeidsomfang ca. 1 ½ timer)

Sport 9 AS har flere sportsbutikker og er et øvrig foretak etter regnskapslovens regler. Utdrag av det foreløpige årsregnskapet for 2014 ser slik ut: (alle tall i oppgaven er i hele tusen)

Resultatregnskapet	2013	2014
Resultat før skatt (underskudd)	450	1 000
Skattekostnad	-141	
Årsunderskudd	309	
Disponering		
Til annen egenkapital	309	
Avsatt utbytte	0	
Balansen	2013	2014
Eiendeler		
Utsatt skattefordel	0	
Varige driftsmidler	24 000	22 000
Aksjer i datterselskaper	1 000	760
Sum anleggsmidler	25 000	
Varer	25 000	35 000
Kundefordringer	2 000	1 500
Andre fordringer	300	300
Likvider	1 000	500
Sum omløpsmidler	28 300	
Sum eiendler	53 300	
Egenkapital		
Aksjekapital	-20 000	-20 000
Annen EK	-4 500	
Sum egenkapital	-24 500	
Gjeld		
Leverandørgjeld	-14 000	-12 500
Kassekreditt	-10 000	-12 000
Utsatt skatt	-27	
Utbytte	0	
Betalbar skatt	-28	
Annen kortsiktig gjeld	-4 745	-11 528
Sum gjeld	-28 800	
Sum egenkapital og gjeld	-53 300	

Foretaket hadde en skatteøkende midlertidig forskjell per 31.12.2012 på 700 og per 31.12.2013 var den på 100. Det var mottatt 50 i utbytte på aksjer i 2013 (se bort fra 3%-regelen).

Skattesatsen for 2013 var 28 %, mens den er 27 % for 2014 og 2015.

(a) Forklar detaljert hvordan skattekostnaden for 2013 ble beregnet.

De fleste foretakene i sportsbransjen sliter økonomisk på samme måte som Sport 9. Selskapet har hatt underskudd flere år. Ledelsen ser mørkt på situasjonen og opplyser at selskapet har ikke noen eiendeler som har vesentlige skjulte verdier. Likviditeten er anstrengt og limit for kassekreditten er på 12,5 mill.

I 2014 er posten aksjer i et datterselskap nedskrevet med 240. Foretaket har kontingentkostnad på 70 som ikke er skattemessig fradragsberettiget. Per 31.12.2014 er varene nedskrevet for ukurans med 3 500. På anleggsmidler er den skatteøkende midlertidige forskjellen 3 600.

- (b) Beregn skattekostnad for 2014 og spesifiser balanseposter knyttet til skatt. Ta egne forutsetninger og begrunn hva disse har av innvirkning på din løsning.**
(c) Beregn årsunderskudd for 2014.

Selv om selskapet går med underskudd ønsker aksjonærene å få utbetalt 500 i utbytte.

- (d) Styret er usikre på om dette er lovlig og ber deg vurdere og begrunne hvor mye selskapet kan utbetale i utbytte.**

Under revisjonen oppdager du følgende korrigeringer:

- 1) Aksjer i datterselskapet må nedskrives ytterligere med 400.
- 2) Det er ikke foretatt startavskrivning på saldogruppe d. Skattemessige avskrivninger økes med 50.
- 3) Selskapet har fått godkjent skattefunn og godkjente FoU kostnader i 2014 er 100. (Skattefunn er tilskuddsordning over skatteseddelen og er slik at foretak med skattefunn og negativ skattepliktig inntekt får utbetalt skattefunnsrefusjonen.)

- (e) Beregn korrigert skattekostnad og årsresultat for 2014.**

Oppgave 2 (arbeidsomfang ca. 1 time)

Sport 9 AS selger mye utstyr til idrettsklubber. De har blant annet fått designet en populær supporterpakke, med både skjert, lue, jakke og bukse i ulike klubbers farger og påtrykk. Det er naturlig nok på klubbarrangementer at salget går best. Tre klubber har ulike avtaler med Sport 9 AS:

- 1) For Storviken IL er det produsert 1000 sett. Hele partiet er sendt til klubben. De skal betale kr 1000 per pakke etter hvert som disse blir solgt til supportene. Per 31.12.2013 har klubben 500 på lager.
- 2) For Småvik IL er det produsert 100 sett. Direktørens sønn og datter er med i klubben. Derfor har foreldrene i noen årganger fått ett sett hver. De kan enten returnere dem, eller beholde dem mot å betale kr 1500 til direktøren. Avtalen er at kr 500 skal gå til Sport 9 AS og kr 1000 skal gå til klubben Småvik IL. Direktøren har fått inn kr 45 000 per 31.12.13.
- 3) For Øen IL er det produsert 10 000 sett. Hele partiet er sendt til klubben, og også her skal det bare betales for sett som er solgt videre til supportere. På grunn av størrelsen på partiet får klubben kvantumsrabatt, men denne skal beregnes ut fra salget i hele håndballsesongen. Sesongen starter om høsten og avsluttes på våren. Prisen til klubben er i utgangspunktet kr 1000. Dersom det selges mer enn 4 000 sett i løpet av sesongen, skal klubben ha 20 % rabatt, og dersom det selges mer enn 8 000 sett får de 40 %.

Per 31.12.13 er det solgt 5 000 sett.

Det er mer enn 60 % sannsynlig at det selges mer enn 8 000 sett i løpet av vårsesongen.

- (a) Hvordan bør inntektsføringen av supporterpakkene foretas i 2013.**

For å få opp salget av sportsklær innførte Sport 9 AS høsten 2014 *åpent kjøp i 60 dager* på alle salg av klær. Det vil si at kundene kan komme tilbake med ubrukt tøy og ved å vise kvittering får de pengene tilbake.

(b) Beskriv hvilke prinsipper som bør legges til grunn for inntektsføring av åpent kjøp. Dersom det er flere alternative løsninger, skal du beskrive disse og hvilke forutsetninger som må ligge til grunn for å bruke disse. Drøft både ut fra GRS og IFRS.

Til en sportsklubb har Sport 9 AS fått en kontrakt med fotballsko til alle barnelagene. Skoene ble levert og inntektsført i 2013. I januar 2014 er det en av trenerne på et av lagene som kommer innom en av butikkene og klager på at knottene under fotballsko løsner i kulda. Ved nærmere undersøkelse viser det seg at den skoen de har fått tilbake har en produksjonsfeil. Innfestingen av knottene er ikke gode nok. Treneren sier at med løse knotter er det veldig lett å vrikke eller til om med brekke ankelen. Han krever at alle skoene byttes ut. På grunn av vinterpause i treningen på mange av lagene er det ikke mulig å få undersøkt skoene før regnskapet for 2013 blir avsluttet.

Skoprodusenten, som har levert skoene til Sport 9 AS, sliter økonomisk og det er uklart hvor mye som blir dekket av Skoprodusenten. Basert på de beste opplysningene når regnskapet avlegges får du oppgitt: (alle tall i hele tusen kroner):

- 10 % sannsynlig at kostnaden blir 500 og alt blir dekket av Skoprodusenten
- 30 % sannsynlig at kostnaden blir 400 og Sport 9 AS får dekket 200 av Skoprodusenten
- 20 % sannsynlig at kostnaden blir 400 og Sport 9 AS får ingen dekning av Skoprodusenten
- 20 % sannsynlig at kostnaden blir 200 og alt blir dekket av av Skoprodusenten
- 20 % sannsynlig at kostnaden blir 200 og Sport 9 AS får ingen dekning av Skoprodusenten

I tillegg er det 35 % sannsynlig at et eller flere barn skader seg og foreldrene til sammen krever erstatning på 500.

(c) Hvordan skal katastrofen med fotballskoene behandles i regnskapet til Sport 9 AS for 2013?

Oppgave 3 (arbeidsomfang ca. ¾ time)

Del 1 Produksjon av stoler

Et selskap Hesk AS driver med produksjon og salg av stoler. Hesk AS har i 2014 produsert 1 000 stoler, og av disse har selskapet solgt 900 pr 31. desember 2014. De resterende stolene er ferdigprodusert og klare for salg. Selskapet har i tillegg råvarer på lager pr. 31. desember 2014 med en anskaffelseskost på kr 50 000, mot kr 100.000 på lager den 31. desember 2013. Det er kjøpt råvarer for 750 000 i 2014. Hesk AS hadde ingen ferdigvarer eller varer i arbeid pr 31. desember 2013. Følgende informasjon er tilgjengelig knyttet til de 1 000 stolene som er produsert i 2014:

Variable tilvirkningskostner (eksklusiv råvarer)	800 000
Faste tilvirkningskostnader	400 000
Påløpte salgskostnader	100 000

- (a) **Hva blir balanseført verdi for ferdigvarelageret pr 31.12.2014 ved bruk av hhv. variable og full tilvirkningskost? Hvilken av disse to metodene er hovedregelen etter god regnskapsskikk.**
- (b) **Forklar kort hvordan man skal fordele (tilordne) faste kostnader ved full tilvirkningskost.**

Del 2 Lager av hjørneskap

Selskapet Hesk AS har i tillegg på lager 50 hjørneskap pr 31. desember 2014 som er vedsatt til full tilvirkningskost med kr 400 000. Ledelsen er klar over at en konkurrent som kaller seg Hjørne Skap Spesialisten, produserer tilsvarende hjørneskap. Denne konkurrenten selger hjørneskapene for kr 9 000 pr. enhet. Selskapet regner ikke med at den kan oppnå høyere pris for sitt produkt, og man har beregnet salgskostnadene pr. hjørneskap til kr 1 600.

- (c) **Hva blir balanseført verdi for de 50 hjørneskapene som er på lager 31. desember 2014.**

Oppgave 4 (arbeidsomfang ca. 1 ¼ timer)

Denne oppgaven består av to deler som skal besvares uavhengig av hverandre. Forutsett også at de to byggene i denne oppgaven brukes i selskapets hotelldrift.

Del I Dekomponering

Et bygg anskaffes for 40 millioner kroner i år 0. Bygget dekomponeres i tomt, bygningskropp og heis. Bygningskroppen og heisen avskrives hver for seg fordi de har ulik levetid, mens tomten ikke avskrives. I tillegg kommer en diverse kategori (andre anskaffelser). Levetiden til heisen er estimert til 20 år, og investeringskostnaden utgjør 2 millioner kroner. I forbindelse med inspeksjon av heisen i år 5 år, er det er nødvendig med en større utskiftning som beløper seg til kr 500 000.

- (a) **Vis relevante beregninger for år 5. Kommenter dine valg.**

Det forventes at det hvert 10 år er nødvendig å utføre betydelig vedlikehold av bygget fordi nødvendig å opprettholde en høy standard. På grunnlag av erfaringer med tilsvarende bygg forventes det at dette arbeidet vil koste 6 millioner kroner.

- (b) **Hvordan skal vedlikeholdet behandles i regnskapet? Kommenter dine valg.**

Del II Tilbakeføring av nedskrivninger

Et bygg ble anskaffet til 100 millioner kroner i år 0. Bygget ble ikke dekomponert ut fra en vesentlighetsvurdering. Bygget avskrives lineært over en levetid på 40 år. Utrangeringsverdien er estimert til 20 millioner kroner. I år 5 ble bygget nedskrevet med 10,5 millioner kroner. Denne nedskrivningen påvirker ikke levetiden til bygget. Selskapet velger fortsatt lineære avskrivninger.

I år 8 er det grunnlag for å tilbakeføre nedskrivningen pga. levetiden vurderes til å være 50 år i stedet for 40 år. Anta at estimert utranteringsverdi er uendret.

(c) Drøft prinsipielt hvordan man bør utarbeide regnskapet for år 8, og vis relevante beregninger.

Oppgave 5 (arbeidsomfang ca. 1 ½ time)

Alle tall i hele tusen.

Fix AS driver handelsvirksomhet i Lillevik kommune. 02.01.2014 kjøpte selskapet opp 80% av selskapet Fax AS, som driver småskala produksjon av forbrukerartikler. Kjøpesummen for selskapet ble satt til kr 2.000. Alle merverdier er goodwill, med en forventet levetid på 5 år. I tillegg påløp kr 100 i oppkjøpsutgifter.

Fax AS har utarbeidet følgende balanse pr 31.12.2013:

Maskiner	510
Varelager	400
Kortsiktige fordringer	300
Kontanter	500
<i>Sum eiendeler</i>	<i>1710</i>
Aksjekapital	-100
Annen egenkapital	-947
Langsiktig gjeld	-200
Avsatt utbytte	-200
Annen kortsiktig gjeld	-263
<i>Sum egenkapital og gjeld</i>	<i>-1710</i>

(a) Vis hvordan Fix AS skal bokføre oppkjøpet i sitt selskapsregnskap, når de benytter kostmetoden. Forutsett at aksjer og oppkjøpsutgifter ble betalt kontant. Vis til aktuelle bestemmelser.

Fix AS har følgende balanse pr. 01.01.2014:

Maskiner	1 540
Varelager	1 000
Kortsiktige fordringer	300
Betalingsmidler	2 810
Aksjekapital	-1 000
Annen egenkapital	-1 010
Utsatt skatt	-540

Langsiktig gjeld	-2 000
Kortsiktig gjeld	-1 000
Avsatt utbytte	-100

(b) Utarbeid åpningsbalanse for Fix AS konsern på oppkjøpstidspunktet. Benytt tradisjonell goodwill-metode (dvs ikke goodwill for minoriteten).

Fix AS og Fax AS viser følgende resultatregnskaper for 2014:

	<u>Fix AS</u>	<u>Fax AS</u>
Driftsinntekter	-8 000	-11 000
Vareforbruk	3 250	7 300
Div. kostnader	3 200	2 250
Avskrivninger	1 000	300
Beh.endringer prod.varer	-100	
Opptjent utbytte fra Fax AS	-240	
Finansinntekter	-100	-100
Finanskostnader	250	450
Skatter	200	
Avsatt utbytte	200	300
Avsatt fonds	340	500

Forutsett at det ikke er foretatt andre interne transaksjoner mellom selskapene enn internt utbytte.

(c) Sett opp konsernresultatregnskap for 2014.